

១. លក្ខណៈទូទៅ

ជាទូទៅជំងឺភ្នែកចាប (Bird's eye spot disease) តែងតែកើតមានឡើងនៅក្នុងថ្នាលបណ្តុះកូន អំឡុងពេលនៃអាកាសធាតុស្ងួត។ ជំងឺប្រភេទនេះមានកើតច្រើននៅលើកៅស៊ូ ហើយវាមិនបណ្តាលឱ្យដើមកៅស៊ូងាប់ទេ ប៉ុន្តែវាអាចធ្វើឱ្យដើមកៅស៊ូទាំងមូលចុះខ្សោយនិងជ្រុះស្លឹក។ កូនកៅស៊ូដែលកើតជំងឺនេះដុះលូតលាស់យឺតយ៉ាវក្របានយកទៅដាំឬក្របានបំបៅ។ ភាគច្រើនវាកើតនៅលើដើមកៅស៊ូដែលដាំនៅលើដីខ្វះជីជាតិ ។

២. រោគសញ្ញាជំងឺ

ជំងឺភ្នែកចាបមានស្នាមអុជរាងមូលទំហំ ១-៣ម.ម. មានចំណុចភ្លឺថ្លានៅចំកណ្តាល និងព័ទ្ធជុំវិញដោយរឹមតូចពណ៌ត្នោត។ ស្នាមអុជនេះបណ្តាលមកពីផ្សិតរាតត្បាតនៅពេលស្លឹកធំពេញរូបរាង ប៉ុន្តែស្លឹកនៅខ្ចីនៅឡើយ។ នៅលើស្លឹកខ្ចី ការរាតត្បាតនៃជំងឺធ្វើឱ្យមានស្នាមអុជ អុជពណ៌ខ្មៅនៅរាយប៉ាយ និងរាលដាលនៅពេញផ្ទៃស្លឹកហើយធ្វើឱ្យស្លឹកជ្រើវជ្រួញ។ នៅលើស្លឹកចាស់ មានស្នាមដំបៅ (lesion) ជាចំណុចតូចៗមានពណ៌ត្នោត។ ជំងឺនេះត្រូវបានឃើញកើតមាននៅលើកូនកៅស៊ូស៊ីដលីង ច្រើនជាងកូនកៅស៊ូបំបៅ។ នៅលើដើមកៅស៊ូចាស់ ជំងឺភ្នែកចាប មិនឃើញកើតមានទេ ហើយក៏មិនសំខាន់នោះដែរ។

៣. គ្រាប់ចារបង្កជំងឺ

ជំងឺភ្នែកចាប បង្កឡើងដោយផ្សិត *Drechslera heveae* ឬ *Helminthosporium heveae* ដែលបង្កើតនូវស្បៀ (spores) វែងពណ៌ត្នោតក្រមៅដែលអាចមើលឃើញដោយប្រដាប់ចុះកាន់ដៃ (hand lens)។ នៅពេលបញ្ចេញស្បៀ គេឃើញស្បៀពណ៌ត្នោតស្រអាប់ជាច្រើនស្ថិតនៅចំកណ្តាល នៃស្នាមអុជនៅផ្នែកខាងក្រោមផ្ទៃស្លឹក។ ស្បៀទាំងនោះនឹងបែកសាយកាយចេញដោយខ្យល់នាំទៅរយៈចម្ងាយឆ្ងាយ។

ទឹកភ្លៀង សន្សើម និង ទំនាក់ទំនងពីដើមមួយទៅដើមមួយ គឺជាមូលហេតុធ្វើឱ្យស្បៀដាច់ចេញពីស្នាមដំបៅទៅកន្លែងផ្សេងទៀត។ កាលណាលើជំងឺនេះកើតឡើងនៅក្នុងថ្នាលបណ្តុះកូន វានឹងរាលដាលយ៉ាងឆាប់រហ័ស ហើយស្លឹកកៅស៊ូកម្រគេចផុតពីជំងឺនេះណាស់។ ក្រៅពីដើមកៅស៊ូ គេពុំឃើញមានរុក្ខជាតិផ្សេងទៀតជារុក្ខជាតិជម្រកនៃជំងឺផ្សិតនេះទេ។

៤. ការការពារជំងឺ

ជំងឺក្លែកចាប មិនសូវគ្រោះថ្នាក់ទេនៅក្នុងថ្នាល បណ្តោះកូនដែលដំបូងជាតិគ្រប់គ្រាន់។ ការថែទាំ ត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់នៅពេលបង្កើតថ្នាលកូន ហើយត្រូវចៀសវាងដីខ្សាច់ខ្លាំងពេក ឬដីគ្រួសថ្ម ដែលអាចធ្វើឱ្យកូនកៅស៊ូងាយរងគ្រោះដោយសារ គ្រោះរាំងស្ងួត។

៥. ការព្យាបាល

ដើម្បីព្យាបាលជំងឺប្រកបដោយជោគជ័យ ត្រូវ បាញ់ថ្នាំសម្រាប់ផ្សិតក្នុងចន្លោះមួយសប្តាហ៍ម្តងនូវ ប្រភេទថ្នាំដូចជា៖

- ម៉ង់កូសែប (Mancozeb) ក្នុងកម្រិត ០,២%
- ប្រូពីនែប (Propineb) ក្នុងកម្រិត ០,២%
- កាបិនដាស៊ីម (Carbendazim) ក្នុងកម្រិត ០,០២%
- ឌីទីអូកាបាមាត (Dithiocarbamate) ក្នុងកម្រិត ២%
- បាវីសស្ទីន (Bavistin) ក្នុងកម្រិត ០,២មីលីលីត្រ /១លីត្រទឹក។

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ ៥៩E ផ្លូវបតុង ភូមិព្រែកលៀប សង្កាត់ព្រែកលៀប ខណ្ឌព្រៃសែន រាជធានីភ្នំពេញ ឬ ប្រអប់ សំបុកលេខ ១៣៣៧ រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ៧៨ ៦៨២ ២២២

សារអេឡិចត្រូនិច : crri@camnet.com.kh

វិបសាយ : www.crri.com.kh

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា

ប័ណ្ណបច្ចេកទេស ២០២២/០២

**ជំងឺក្លែកចាប
Bird's eye spot leaf disease**

ការផ្សាយរបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា
ការិយាល័យដាំដុះនិងការពារ